

Asia C-716/23**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

27.11.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Vilniaus apygardos teismas (Vilnan aluetuomioistuin, Liettua)

Ennakkoratkaisupyynnön tekemispäivä:

31.10.2023

Valittaja ja kantaja:

”Skycop.com” UAB

Vastapuoli ja vastaaja:

Ryanair DAC

Pääasian kohde

Sellaisten matkustajien oikeus korvaukseen, jotka ovat kieltäytyneet lennosta, joka on viivästynyt vähintään viisi tuntia, ja jotka eivät ole tästä syystä päässeet lopulliseen määräpaikkaansa

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (jäljempänä asetus nro 261/2004) 6 artiklan 1 kohdan iii alakohdan, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 7 artiklan kanssa, tulkinta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun asetuksen N:o 261/2004 6 artiklan 1 kohdan iii alakohtaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan kanssa, tulkittava siten, että matkustajilla, jotka ovat kieltäytyneet lennosta, joka on viivästynyt vähintään viisi tuntia, ja joille kyseisestä lennosta ei ole ollut enää mitään hyötyä, on oikeus kyseisen asetuksen 7 artiklassa tarkoitettuun korvaukseen?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, minkä edellytysten on täytettävä tällaisen matkustajan osalta, jotta hänellä olisi oikeus asetuksen N:o 261/2004 7 artiklan mukaiseen korvaukseen, vai onko tällaisella matkustajalla oikeus korvaukseen siitä riippumatta, minkä vuoksi matkustaja on kieltäytynyt lennosta, joka on viivästynyt vähintään viisi tuntia.

Unionin oikeuden säännökset sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joihin viitataan

Asetuksen N:o 261/2004 johdanto-osan ensimmäinen ja toinen perustelukappale sekä 1, 2 ja 5–9 artikla

Komission tiedonanto – Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 sekä lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta annetun ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 880/2002 muutetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2027/97 tulkintaohjeet, 4.2 ja 4.4.6 kohta

Tuomio 26.2.2013, Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106); tuomio 4.9.2014, Germanwings (C-452/13, EU:C:2014:2141); tuomio 19.11.2009, Sturgeon ym. (yhdistetyt asiat C-402/07 ja C-432/07, EU:C:2009:716); tuomio 23.10.2012, Nelson ym. (yhdistetyt asiat C-581/10 ja C-629/10, EU:C:2012:657)

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Matkustajat A. K., A. Š., A. V., G. S., L. K., M. V., P. K., P. Š., G. Š., A. Š., T. Š., R. R., Ž. M., A. B., P. N. ja U. M. K., A. Š., A. V., G. S., L. K., M. V., P. K., P. Š., G. Š., A. Š., T. Š., R. R., Ž. M., A. B., P. N. ja U. M. ostivat liput Vilnasta 30.3.2022 lähtevälle Ryanair DAC -lentoliikenteen harjoittajan liikennöimälle lennolle Milanoon (Bergamo). Kyseisen lennon (VNO-BGY) pituus oli 1 532,76 kilometriä.

- 2 Lennon oli tarkoitus lähteä Vlnasta aikataulun mukaan klo 19.50 ja saapua Milanoon (Bergamo) aikataulun mukaan klo 21.25. Lento viivästyi. Lento lähti tosiasiallisesti seuraavana päivänä klo 02:53 (eli 7 tuntia 3 minuuttia aikataulun mukaista lähtöaikaa myöhemmin) ja saapui lopulliseen määräpaikkaansa klo 04.40 (eli 7 tuntia ja 15 minuuttia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin). Lentoliikenteen harjoittaja ei ole vedonnut mihinkään poikkeuksellisiin olosuhteisiin.
- 3 Osa edellä 1 kohdassa luetelluista matkustajista (8 henkilöä) matkusti viivästyneellä lennolla ja saapui lopulliseen määräpaikkaansa. Loput heistä (8 henkilöä) eivät päässeet lopulliseen määräpaikkaansa. Jotkut viimeksi mainituista matkustajista eivät saapuneet lähtöportille sen jälkeen, kun he olivat odottaneet pitkään ja heille oli ilmoitettu, että heidän lentonsa on viivästynyt ja ettei ollut selvää, voitaisiinko sitä toteuttaa, kun taas muut matkustajat päättivät muutaman tunnin odotettuaan olla lentämättä ja peruuttivat lähtöselvityksensä.
- 4 ”Skycop.com” UAB teki kaikkien edellä 1 kohdassa lueteltujen matkustajien, joiden lento oli viivästynyt, kanssa luovutus sopimukset, joilla nämä matkustajat luovuttivat ”Skycop.com” UAB:lle oikeutensa vaatia korvausta asetuksen N:o 261/2004 nojalla.
- 5 ”Skycop.com” UAB ja Ryanair DAC pääsivät asiaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsiteltäessä sovintoratkaisuun niille kahdeksalle matkustajalle maksettavasta korvauksesta, jotka pääsivät lopulliseen määräpaikkaansa.
- 6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi ”Skycop.com” UAB:n kanteen niille kahdeksalle matkustajalle maksettavan korvauksen osalta, jotka eivät päässeet lopulliseen määräpaikkaansa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin perusteli tätä sillä, ettei asetuksessa N:o 261/2004 todeta nimenomaisesti, että matkustajilla, joiden lento on viivästynyt, on samalla tavalla kuin matkustajilla, joiden lento on peruutettu, oikeus kyseisen asetuksen 7 artiklan mukaiseen korvaukseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti, että vaikka matkustajilla katsotaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja erityisesti unionin tuomioistuimen 19.11.2009 antamassa tuomiossa Sturgeon ym. olevan oikeus korvaukseen lennon viivästyessä, kyseinen korvaus on maksettava sillä edellytyksellä, että matkustajat pääsevät lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan matkustajat, jotka ovat päättäneet sen jälkeen, kun heille on ilmoitettu vähintään viiden tunnin viivästyksestä, käyttäen oikeuttaan kieltäytyä lennosta ja vaatia lippunsa hinta takaisin, eivät ole rinnastettavissa sellaisiin matkustajiin, jotka ovat matkustaneet lennolla ja päässeet lopulliseen määräpaikkaansa.
- 7 ”Skycop.com” UAB valitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta ja vaati, että valituksenalainen tuomio kumotaan ja asiassa annetaan uusi ratkaisu, jolla kanne hyväksytään. Se vaati myös, että unionin tuomioistuimelle esitetään tässä asiassa ennakkoratkaisupyyntö.

Pääasian asianosaisten tärkeimmät perustelut

- 8 ”Skycop.com” UAB väittää, että matkustajat, joiden lento on viivästynyt vähintään viisi tuntia ja joille lennosta ei ole enää mitään hyötyä, ovat rinnastettavissa matkustajiin, joiden lento on peruutettu, ja heille on tästä syystä maksettava korvausta siitä ajasta, jonka he ovat käyttäneet vaikka he eivät ole päässeet lopulliseen määräpaikkaansa (päättäneet olla matkustamatta).
- 9 Ryanair DAC väittää, että matkustajilla, jotka luopuvat matkastaan lennon viivästymisen jälkeen eivätkä pääse lopulliseen määräpaikkaansa, ei ole oikeutta korvaukseen, koska tällaisesta oikeudesta ei säädetä nimenomaisesti asetuksessa N:o 261/2004 eikä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 10 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarve saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi perustuu siihen, että ennakkoratkaisukysymyksiin annettavan vastauksen perusteella voidaan selvittää, onko asianomaisilla matkustajilla eli matkustajilla, joiden lento on viivästynyt vähintään viisi tuntia (6 artiklan 1 kohdan iii alakohta) ja jotka ovat lopulta kieltäytyneet kyseisestä lennosta (eivät päässeet lopulliseen määräpaikkaansa), asetuksen N:o 261/2004 säännösten mukaan oikeus paitsi lippunsa hinnan palauttamiseen (8 artiklan 1 kohdan a alakohta) myös asetuksen 7 artiklassa säädettyyn korvaukseen samalla tavalla kuin matkustajilla, jotka lopulta matkustivat lennolla ja saapuivat lopulliseen määräpaikkaansa.
- 11 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin huomauttaa, että pääasiassa kyseessä olevaa tilannetta ei ole säädelty nimenomaisesti asetuksessa N:o 261/2004 eikä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ole annettu asiaa koskevia selvennyksiä (viittaus tuomioon Sturgeon ym. (C-402/07 ja C-432/07), 31, 60 ja 61 kohta, tuomioon Nelson ym. (C-581/10 ja C-629/10), 34 ja 40 kohta, tuomioon Folkers (C-11/11), 30, 32, 33, 36, 37 ja 47 kohta, ja tuomioon Germanwings (C-452/13)).
- 12 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin esittää, että vaikka myös niissä tapauksissa, joihin unionin tuomioistuin otti kantaa tuomiossa Sturgeon ym. (C-402/07 ja C-432/07) ja tuomiossa Nelson ym. (C-581/10 ja C-629/10), kysymyksessä oleva tilanne koski yli viiden tunnin viivästymistä lähdeettäessä, matkustajat kuitenkin matkustivat lennolla ja pääsivät lopulliseen määräpaikkaansa. Kyseisen olosuhteen ja sen seikan valossa, että matkustajat saapuivat lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin, kyseissä asioissa pääteltiin, että tällaisilla matkustajilla on oikeus asetuksen N:o 261/2004 7 artiklan mukaiseen korvaukseen samalla tavalla kuin matkustajilla, joiden lento on peruutettu (kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan iii alakohta). Myös tuomiossa Folkerts (C-11/11) ja tuomiossa Germanwings (C-452/13) korvaus on sidoksissa siihen, että

matkustajat pääsevät lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin.

- 13 Tilanne pääasiassa on erilainen, ja esiin tulee kysymys siitä, onko matkustajilla oikeus asetuksen N:o 261/2004 7 artiklan mukaiseen korvaukseen myös silloin, kun heidän viivästynyt lentonsa täyttää asetuksen N:o 261/2004 6 artiklassa asetetut kynnyksarvot (nyt käsiteltävässä asiassa viivästys lähtiessä oli yli viisi tuntia), mutta matkustajat ovat luopuneet lennostaan eivätkä saapuneet ollenkaan lopulliseen määräpaikkaansa.

TYÖASIAKIRJA